

Haparanda kommun

RENHÅLLNINGSDORDNING

Fastställt av Haparanda kommunfullmäktige 2022-11-28

Föreskrifter om avfallshantering för Haparanda kommun

Inledande bestämmelser

1 § För kommunens avfallshantering gäller:

- miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (SFS 2020:614)
- föreskrifter om avfallshantering utfärdade med stöd av miljöbalken och EU:s avfallsdirektiv
- andra författningar t ex förordningarna om kemiska produkter, batterier etc.

Vid sidan av de författningar som anges i första stycket gäller dessa föreskrifter om avfallshantering. I §§ 27- 34 finns bestämmelser om undantag från föreskrifterna.

I varje kommun skall det finnas en renhållningsordning. En renhållningsordning är lokala föreskrifter och bestämmelser om hur kommunen ska hantera avfall. Syftet med renhållningsordningen är att kommunen ska ha ett verktyg för att styra hanteringen av avfall. Exempelvis ska fastighetsinnehavare och verksamheter se vilka skyldigheter och vilket ansvar som vilar på dem.

Definitioner

2 § I miljöbalken, kapitel 15, definieras vissa begrepp av betydelse för avfallshanteringen

”Med avfall avses i detta kapitel varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Ett ämne eller föremål ska anses vara en biprodukt för avfall, om ämnet eller föremålet

- 1. har uppkommit i en produktionsprocess där huvudsyftet inte är att producera ämnet eller föremålet,*
- 2. kan användas direkt utan någon annan bearbetning än den bearbetning som är normal i industriell praxis, och*
- 3. kommer att fortsätta att användas på ett sätt som är hälso- och miljömässigt godtagbart och som inte strider mot lag eller annan författning.*

Ett ämne eller föremål som har återvunnits och uppfyller krav i fråga om fortsatt användning enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 39 eller 40 § upphör att vara avfall. Lag (2016:782).” (15 kap 1§)

”Med avfallsförebyggande åtgärder avses i detta kapitel åtgärder som vidtas innan ett ämne eller föremål har blivit avfall och som syftar till en minskning av mängden avfall, en minskning av mängden skadliga ämnen i material och produkter eller en minskning av de negativa effekter på människors hälsa och miljön som avfall ger upphov till. Lag (2016:782).” (15 kap 2§).

”Med hushållsavfall avses i detta kapitel avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.” Lag (2016:782). (15 kap 3§).

”Med återanvändning avses i detta kapitel att något som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som det ursprungligen var avsett för. Lag (2016:782).” (15 kap 4§)

”Med hantera avfall avses i detta kapitel att

- 1. samla in, transportera, återvinna, bortskaffa eller ta annan fysisk befattning med avfall,*

eller

2. vidta åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, återvinns, bortskaffas eller byter ägare eller innehavare. Lag (2016:782).” (15 kap 5§)

”I detta kapitel avses med

att återvinna avfall: att vidta en åtgärd som innebär att avfall kommer till nytta som ersättning för något annat material eller förbereder det för en sådan nytta eller en åtgärd som innebär att avfall förbereds för återanvändning,

förbereda avfall för återanvändning: kontrollera, rengöra eller reparera något som är avfall så att det kan återanvändas utan ytterligare behandling,

materialåtervinna avfall: upparbeta avfall till nya ämnen eller föremål som inte ska användas som bränsle eller fyllnadsmaterial,

bortskaffa avfall: göra sig av med något som är avfall utan att återvinna det eller utan att lämna det till någon som samlar in eller transporterar bort det, och

behandla avfall: återvinna eller bortskaffa avfall. Lag (2016:782).” (15 kap 6§)

”Med samla in avfall avses i detta kapitel att

1. hämta eller ta emot avfall, om detta inte utgör en del av behandlingen av avfallet, eller

2. sortera, lagra eller på annat sätt ta befattning med avfall innan det transporteras vidare till den plats där behandlingen ska påbörjas, om åtgärden inte utförs av avfallsproducenten på den plats där avfallet uppkom. Lag (2016:782).” (15 kap 7§)

”I detta kapitel avses med

fastighetsinnehavare: den som äger fastigheten eller den som enligt 1 kap. 5 §

fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare,

uttjänt bil: en personbil, buss eller lastbil vars totalvikt inte överstiger 3 500 kilogram och som är avfall, och

bilskrotare: den som bedriver yrkesmässig verksamhet som syftar till att återvinna eller bortskaffa uttjänta bilar. Lag (2016:782).” (15 kap 8§)

Dessa begrepp har i denna renhållningsföreskrift samma betydelse som i miljöbalken.

Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av fastighetsinnehavarebegreppet, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.

Med renhållare menas kommunen eller den som kommunen utsedd som entreprenör och sköter renhållningen på kommunens begäran.

Ansvar för avfallshanteringen

3 § Kommunstyrelsen har verksamhetsansvaret för avfallshanteringen i kommunen.

Avfallshanteringen i kommunen utförs av den eller de som kommunen bestämmer, nedan kallad renhållaren.

4 § Kommunfullmäktige har med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken i beslut §119 datum 2017-11-20 om avfallstaxa meddelat föreskrifter om att avgift skall betalas för den insamling, transport, återvinning och det bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg.

5 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 26 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av Samhällsbyggnadsnämnden.

Informationsskyldighet och avgiftsskyldighet

6 § Fastighetsinnehavare är skyldig att i erforderlig omfattning informera den eller de som bor i eller är verksam i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

Avgiftsskyldighet enligt fastställd taxa åligger fastighetsinnehavaren.

Hushållsavfall

Sortering av hushållsavfall

7 § Varje fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare skall sortera ut de avfallsslag som anges i 8 och 9 §§ samt sådana avfallsslag som anges i bilaga 1 till dessa föreskrifter. Det utsorterade avfallet skall transporteras bort från fastigheten så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.

Grovavfall, trädgårdsavfall och kasserade kylskåp och frysar

8 § Grovavfall lämnas till återvinningscentralen, Tjädervägen 1 i Haparanda. De utsorterade materialslagen för återvinning och deponering mellanlagras vid avfallsanläggningen på Haparanda återvinningscentral innan vidare transport för behandling. Grovavfall hanteras enligt bilaga 1.

Trädgårdsavfall omhändertas på den egna fastigheten eller transporteras till kommunens angivna plats.

Alla kasserade kylskåp och frysar skall hanteras varsamt och hållas skilt från annat avfall så att det kan omhändertas särskilt enligt bilaga 1.

Hushållens farliga avfall och avfall från elektriska och elektroniska produkter

9 § Varje fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare skall sortera ut hushållets farliga avfall och hålla detta avskilt från annat avfall. Det farliga avfallet skall vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Hushållens farliga avfall hanteras enligt bilaga 1.

Varje fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare skall sortera ut hushållets avfall av elektriska och elektroniska produkter och hålla detta avskilt från annat avfall så att det kan omhändertas enligt bilaga 1.

Skyldighet att lämna avfall

10 § Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall skall lämnas till renhållaren om inte annat sägs i denna renhållningsordning.

Förutsättningar för eget omhändertagande

11 § Kompostering av köksavfall och annat komposterbart avfall på den egna fastigheten får endast ske efter anmälan till Samhällsbyggnadsnämnden. Kompostering skall ske i skadedjurssäker behållare eller på annat sätt som nämnden prövat och funnit att det inte riskerar olägenheter för människors hälsa eller miljön.

12 § Torrt och obehandlat träavfall, ris, buskar och rent trä efter träbehandling får användas som bränsle till brasor, matlagning mm om det kan ske utan att risk uppkommer för olägenheter för människors hälsa eller miljön. Föreskrifter om förbud mot eldning, helt eller delvis, utfärdade med stöd av räddningstjänstförordningen (hänvisning till den förordningen) eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas.

Hämtningsområde

13 § Inom kommunen sker hämtning enligt en turlista som renhållaren tillhandahåller.

Hämtningsintervall

14 § Hämtning utförs enligt nedan angivna bestämmelser inom Haparanda kommun och där gäller följande:

Ordinarie hämtning för en- och tvåfamiljshus och företag utförs 36 gånger per år för komposterbart- och brännbart avfall. Grundservice vid flerbostadshus, skolor och verksamheter är hämtning 52 gånger per år för komposterbart- och brännbart avfall.

Emballering av avfall

15 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Avfall skall vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

Avfallskärl med felsorterat avfall eller dåligt emballerade föremål som är skärande eller stickande hanteras enligt renhållarens anvisningar och taxa.

Avfallskärl, avfallsutrymmen, hämtningsvägar m.m.

16 § Kommunstyrelsen meddelar föreskrifter om storlek och typ av avfallskärl och säckställ genom renhållningstaxan som är antaget 2017-11-20.

Det åligger fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att se till att transportväg fram till avfallskärl för hämtning och tömningsplats hålles i framkomligt skick. Transportvägen skall röjas från snö och hållas halkfri. Enskild väg och tomtmark som utnyttjas vid hämtning skall vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar för hämtningsfordon.

Fyllnadsgrad och vikt

17 § Avfallskärl får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den.

Ansvar för anskaffande och underhåll av säckställ/avfallskärl m.m.

18 § Avfallskärl för en- och tvåfamiljshus tillhandahålls av renhållaren och det är renhållaren som ansvarar för skötsel av avfallskärlen. Renhållaren ansvarar för att avfallskärlen är utrustade i enlighet med kommunens renhållningssystem.

Det är fastighetsägaren som ansvarar för rengöring av avfallskärlen så att exempelvis inte lukt uppstår. Fastighetsägaren är även ansvarig för anordnande och installation av anordningar för avfallshantering som sopskåp och soputrymme m.m. Fastighetsägaren ansvarar för att avfallskärlen är lättåtkomliga för renhållaren vid tömningstillfällen.

19 § För hela kommunen gäller att hämtning av latrin sker efter särskild beställning hos renhållaren.

Slam

20 § Slamavskiljare, fettavskiljare och slutna tankar skall vara lättillgängliga för tömning. Lock eller manlucka till slambrunnar skall kunna öppnas av renhållaren. Om lock eller manlucka väger mer än 30kg skall öppning ordnas av kunden.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för anläggningens skötsel och underhåll.

21 § Hämtning av slam från enskilda tankar, slamavskiljare och fettavskiljare sker två gånger per år, vår och höst. Permanentushåll har minst 2 gånger per år tömning och fritidshus minst 1 gång per år.

Farligt avfall

22 § Kommunen har ansvar för omhändertagande av hushållens farliga avfall. Det farliga avfallet skall omhändertagas enligt bilaga 1.

Övriga avfallslämnare ansvarar själva för att det farliga avfallet transporteras och omhändertas på ett riktigt sätt. Vid nyttjande av kommunens anläggning för farligt avfall sker det enligt bilaga 1.

Annat avfall än hushållsavfall

Uppgiftsskyldighet

23 § Den som yrkesmässigt bedriver verksamhet där det uppstår annat avfall än hushållsavfall och komposterbartavfall dvs. jämförligt avfall, skall på begäran av kommunen lämna de uppgifter i fråga om avfallets art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

24 § Den som yrkesmässigt tillverkar, till Sverige för in eller säljer en förpackning eller vara som är innesluten i en förpackning, skall på begäran av kommunen lämna de uppgifter i fråga om förpackningsavfallets art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

Dispens från föreskrifterna om avfallshantering och anmälan om eget omhändertagande

Kompostering

25 § Fastighetsägare eller nyttjanderättsinnehavare som vill kompostera matavfall och annat organiskt avfall ska anmäla detta till Samhällsbyggnadsnämnden. Anmälan skall alltid innehålla uppgifter om vad som ska komposteras samt uppgifter om vilket slag av komposteringsanläggning som avses användas.

Dispens för eget omhändertagande av kompostavfall gäller endast så länge förutsättningarna för dispensen kvarstår och upphör när förhållandena ändras eller om risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön har uppkommit.

Anmälan om omhändertagande av latrin i egen anläggning skall innehålla beskrivning av anläggningen.

Eget omhändertagande av avfall

26 § Uppehåll av den fasta grundavgiften och uppehåll av hämtning för avfallskärl för ett permenhushåll kan medges efter att en anmälan skett till Tekniska verksamheten eller till renhållaren. Detta förutsätter att fastigheten är obebodd och inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid av minst sex månader.

Anmälan skall lämnas in skriftligen till Tekniska verksamheten senast en månad före den avsedda uppehållsperioden börjar.

Uppehållet gäller endast så länge förutsättningarna för uppehåll kvarstår och upphör när förhållandena ändras eller om risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön har uppkommit.

Utbyte av avfallskärl

28 § Utbyte av befintligt avfallskärl mot annan storlek kan ske efter anmälan till renhållaren.

Avfallskärlens antal och storlek anpassas alltid så att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att risk för olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

När fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren inte kommer överens med renhållaren om lämplig storlek/antal avfallskärl prövas frågan av Samhällsbyggnadsnämnden efter skriftlig begäran.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft 2023-01-01 då kommunfullmäktige antagit renhållningsordningen, samtidigt upphör renhållningsordning för år 2019–2022 att gälla.

Undantag som kommunen har medgett med stöd av tidigare renhållningsordning gäller tillsvidare.

Sorteringsbilaga

Utsortering av vissa avfallsslag

Nedan uppräknade avfallsslag skall utsorteras och lämnas på anvisad plats som anges vid respektive avfallsslag.

Farligt avfall

Hushållsavfall som utgörs av eller innehåller farligt avfall ska lämnas till miljöstationen vid Haparanda renhållning.

Farligt avfall är sådant avfall som räknas upp i bilaga 2 till avfallsförordningen (SFS 2020:614) eller avfall som har sådana egenskaper som räknas upp i bilaga 3 till samma förordning. Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som skall hanteras som farligt avfall:

Färg-, lackavfall samt hartser

Limavfall (exempel kontaktlim, epoxilim, spackel)

Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor, vanliga lysrör)

Lösningsmedel, spillolja och annat oljeavfall – se vidare om särskilda sorteringsföreskrifter

Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare)

Bekämpningsmedel

Sprayburkar

Annat starkt surt eller starkt alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel)

Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer)

Batterier – se nedan om särskilda sorteringsföreskrifter

Medicin och riskavfall

Gammal medicin och riskavfall ex kanyler lämnas till kommunens och landstingets hänvisade placering, 2 apotek i Haparanda.

Batterier

Enligt förordningen (2008:834) om batterier är hushållen skyldiga att sortera ut batterier. Batterier kan lämnas i avsedda holkar på olika platser i kommunen eller vid miljöstationen på Haparanda renhållningsåtervinningscentral. Produkter med inbyggda miljöfarliga batterier kan lämnas vid försäljningsställen. Bilbatterier och andra större startbatterier kan lämnas vid miljöstationen på Haparanda renhållning eller hos återförsäljare.

Komposterbart avfall

Allt lättnedbrytbart avfall skall sorteras ur annat avfall. Kommunen tillhandahåller årligen 180 komposterbara påsar till de fastighetsägare och nyttjanderättsinnehavare som har kärl för utsorterat komposterbart material. Avfallet skall läggas i kompostkärlet som tillhandahålls av renhållaren.

Avfall med producentansvar

Förpackningar av papper, tidningspapper, metall, kartong, plast, wellpapp och glas lämnas vid återvinningsstationerna i centralorten, eller på annan plats som anvisas av förpackningsproducent. Fram till 1 januari 2024 är det Förpackningsinsamlingen som ansvarar för insamling av produkter med producentansvar, efter 1 januari 2024 blir detta kommunens ansvar att samla in produkterna. Enligt förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

Förbrukade däck skall lämnas in där man inhandlat de nya däcken.

Avfall av elektriska och elektroniska produkter från hushållen

Avfall av elektriska och elektroniska produkter ingår i avfall under producentansvar och kan lämnas vid miljöstationen på Haparanda renhållning.

Brännbart avfall

Allt brännbart material som inte är lättnedbrytbart eller kan hänföras till någon annan avfallstyp skall sorteras ut från annat avfall. Alla fastighetsägare, nyttjanderättsinnehavare och även företag skall ha tillgång till kärl för utsorterat brännbart material.

Kasserade kylskåp och frysar

Enligt avfallsförordningen skall alla kasserade kylskåp och frysar förvaras skilt från annat avfall.

Kasserade kylskåp och frysar kan lämnas vid miljöstationen på Haparanda renhållning.

Grovavfall

Grovavfallet skall lämnas vid Haparanda renhållnings återvinningscentral.

Textilavfall

Textilavfall klassas än så länge som brännbart avfall men kan lämnas för återvinning och återbruk till privata aktörer som har utplacerat angivna klädboxar på vissa återvinningsstationer.